

logopèdia

Revista del Col·legi de Logopedes de Catalunya
[5] setembre de 2003

s de Catalunya 1r Congrés de
rés del Col·legi de Logope
l·legi de Logopedes de Catalunya

Fotomuntatge 1er Congrés del Col·legi de Logopedes de Catalunya
 Disseny portada: Santi Duran

Normativa per a la publicació

- Estem oberts a qualsevol tipus de col·laboració. Així i tot, la Revista es reserva el dret a publicar només aquells escrits que no es considerin atacs a cap persona o institució o bé qüestions personals.
- És important que les vostres col·laboracions arribin per correu electrònic o correu ordinari en format informàtic, i que feu constar les vostres dades personals.
- No s'acceptaran cartes anònimes.
- Segons el volum d'escrits ens veurem obligats a fer-ne una selecció per donar entrada a diferents temes.

Edició Col·legi de Logopedes de Catalunya • Bruc, 72-74, 5è • 08009 Barcelona • Tel. 93 487 83 93
 • Fax 93 487 94 52 • clc@clc-logopedia.org

Equip de redacció Núria Bonet, Marisa García, Àngela Nebot, Esther Parull, Carme Peña

Col·laboradors: Eva Aguilar, Elisabeth Dulcet, M. Teresa Estellés, Lluís Folch i Solé, Diana Grandi, Mònica Sanz, Andreu Sauca, Carrasumada Serrano

Correcció lingüística Carlota Giménez

Disseny i maquetació Santi Duran

Dipòsit Legal B-6850-2001- ISSN 1696-1544

La Revista del CLC és una publicació del Col·legi de Logopedes de Catalunya. No s'autoritza la reproducció total o parcial d'aquesta publicació. La Revista del CLC accepta la diversitat d'opinions dels seus col·laboradors, els quals en són responsables.

Sumari

Editorial

El nostre Codi d'Ètica (CEP) 3

L'espectador

1r Congrés del Col·legi de Logopedes de Catalunya
 Conversa d'espectadors al Congrés 4

Agenda del CLC 9

Eleccions al CLC

Unes eleccions, unes paraules 10

Racó científic

El retard del llenguatge 12

Vida col·legial

Vocalia de Girona

Una feina continuada 14

Racó informàtic

e-logopèdia

La www... ús i presència 16

Reflexió

El llenguatge dels contes i els contes com a llenguatge (III)

Només un exemple: la casa 18

Recursos

Llibres i material 20

Cartes dels lectors

Cartes 22

Racó lúdic

Jocs 23

El nostre Codi d'Ètica (CEP)

Tota professió fa un servei a una societat determinada, en un espai i un temps concrets. **En cada camp professional hi ha la necessitat d'adoptar pautes ètiques** de comportament, **que aportin legitimitat a l'exercici professional** davant el conjunt de la societat.

Per donar un marc ètic a una professió, cal definir prèviament quin és el servei específic que dóna; tema que s'ha abordat en els nostres estatuts i especialment en el nostre document de Perfil Professional.

Ja era hora, doncs, d'iniciar el procés d'elaboració d'un marc ètic per a l'exercici professional de la logopèdia. Aquest procés va comportar l'anàlisi d'altres codis ètics, la consulta a professionals experts en el tema, la presentació del projecte de codi ètic als col·legiats i finalment l'aprovació per unanimitat del **Codi d'Ètica Professional (CEP)** en l'Assemblea extraordinària del CLC.

El Codi d'Ètica manifesta les principals obligacions que es deriven de l'exercici professional i ho fa mitjançant principis i normes que el professional ha de seguir.

Es tracta de supòsits en els que, a més dels imperatius de la pròpia consciència individual, pel que fa a la pertinença a un col·lectiu professional, s'ha de seguir una conducta ètica prescrita per aquest col·lectiu.

Pensem que el Codi d'Ètica Professional (CEP) **ha d'orientar en els criteris de conducta**. Com a professionals de la logopèdia tenim deures tant cap a l'usuari com cap a la societat, però també davant la nostra professió. Si el Codi d'Ètica Professional (CEP) es presenta com un instrument que orienta l'acció, serà molt útil a la pràctica diària, a l'hora de resoldre conflictes que puguin sorgir en l'exercici professional.

Hem optat per elaborar un Codi d'Ètica bastant detallat, perquè pensem que la concreció de les diferents circumstàncies de l'exercici professional ajuda a crear un vincle més ferm amb el col·lectiu i a fomentar la cohesió grupal. Per altra banda, en ser el CLC el primer col·legi de logopedes de tot l'Estat espanyol i en no existir cap altre codi dels professionals de la logopèdia, vam creure convenient assentar les bases d'ètica professional de forma més analítica per intentar cobrir gran part dels aspectes de l'exercici professional.

Creiem que les regles s'accepten de millor manera quan s'ha intervingut en la seva elaboració i posada en marxa. Per això hem intentat fer un procés d'elaboració **participatiu**, propiciant el **debat** i anant a la recerca de **consensuar** les respostes. Agraïm la participació de tothom que ens ha respost, fent-nos arribar inquietuds i suggeriments.

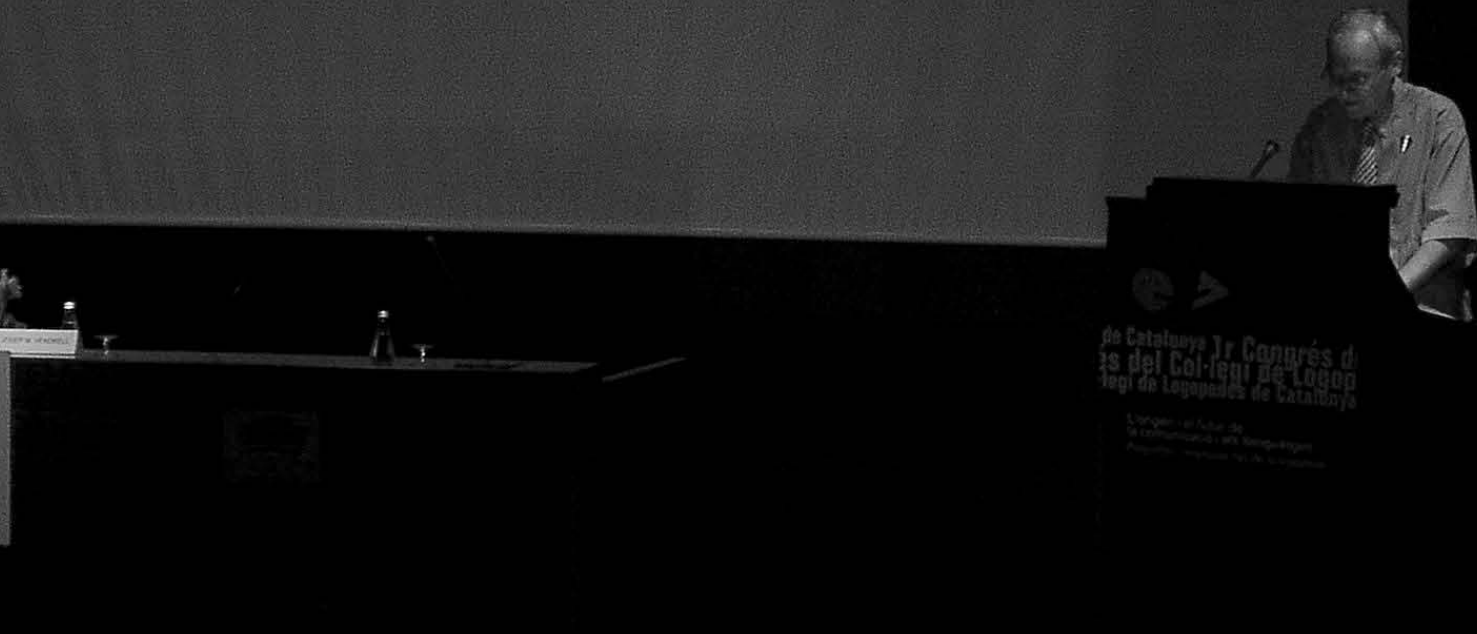
Estem convençuts que **el Codi d'Ètica Professional del CLC** serà un instrument que **afavorirà la mútua confiança i significarà una garantia de qualitat** per a l'usuari de la logopèdia.

Diana Grandi
Responsable de la Comissió d'Ètica

L'espectador

1r Congrés del Col·legi de Logopedes de Catalunya

Conversa d'espectadors en el Congrés

Un congrés? Ara un congrés? Què dius? Amb la calor que fa!!

El CLC s'ha despenjat i munta un congrés de logopedes... Un col·legi professional ha de fer congressos? Han de ser científics? Ha de ser un espai de debat professional?... Estarà molt bé si fan una mica de tot!

Els fem confiança i anem a la convocatòria. Ens inscrivim, paguem uns euros i arreglem l'agenda per poder-hi anar. Repassem quan hem pagat...150 €... això són vint-i-cinc mil pessetes... home, ens va sortir més car el de Salamanca i el proper de l'ALE surt a trenta mil i el de l'AELFA del 2004, el posen a 270 €...45.000 pessetes... doncs no és gens car el del CLC!

Això és després de Sant Joan. I on diu que és? Al World Trade Center? Allà tocant a Colom? Mira, així ho coneixerem!

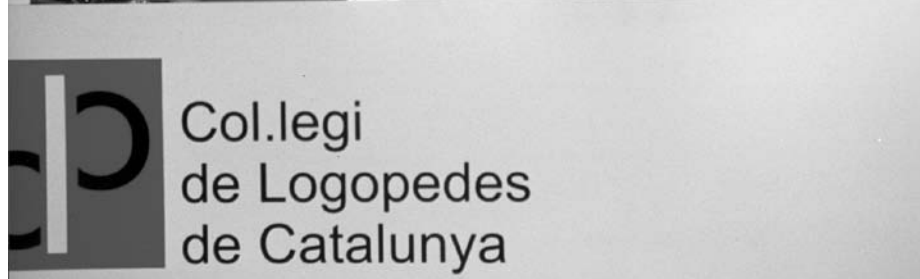
Ja hi som. És guapo, el lloc. La secretaria funciona, no hi ha cues. La carpeta està molt bé. El CLC tira de disseny, eh? Home, sempre amb orelles i boques... ja tocava una imatge moderna a la logopèdia. S'està fresquet aquí, oi? Potser massa, encara ens constiparem. A Barcelona sempre tenen l'aire massa fort.

Comença l'acte la Degana, l'Enriqueta ens fa jugar a endevinar "aspectes" del Dr. Vendrell, el Vila explica de què va la cosa i la Consellera s'inspira i fa un discurs que déu n'hi do, oi? Li ha sortit bé. Llàstima que no ens vulguin a les escoles.

Tenim de tot: xerrades de ciència, de màquines, tallers de recursos, de tècni-

ques i de plantejaments d'intervenció. Alguna cosa ja la sabíem i algunes són noves. M'ha agradat aquella noia... i a tu? A mi m'ha agradat l'altre, però del segon he marxat, ja m'agradaria poder quedar-me més estona...

A poc a poc van passant les hores i a fora fa calor i a dins hi fa fred. En els passadis-

Inauguració del Congrés a càrrec de l'Hble. Sra. Carme-Laura Gil i Miró –Consellera d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya–, juntament amb Anna Civit –Degana del CLC– i Jorge Wagensberg –Director del Museu de la Ciència de la Fundació La Caixa–.

...sos vas trobant companyes de facultat i també vas coneixent les cares dels grans, d'aquells que fa anys que fan logopèdia. Trobes professores i professors i els saludes. Pots xerrar de company a company. Com han canviat les coses!

Diuen que som més de dos-cents. A mi m'han dit que amb els invitats i ponents gairebé tres-cents. Però n'hi ha molts que no hi són. No som més de mil, els col·legiats? Sí, però ja se sap, molts no es mouen de casa, es pensen que ja ho saben tot.

Passen els tres dies i en la memòria hi ha una barreja d'idees, paraules i veus. Hi ha reflexions noves i algunes afirmacions que eren tan velles que en sentir-les ens han vingut de nou. Quina pena que s'acabi, jo ja m'hi trobava bé!

Tinc la sensació d'haver acabat un llarg àpat. Caldrà fer la digestió i de mica en mica anar recordant què hem menjat, com estava fet cada plat, de quins en repetiria.

La cuina és també un art i una ciència, com la logopèdia. Hi ha ingredients diversos que tractats amb les coccions i adobs necessaris fan digerible uns aliments que en cru serien de difícil digestió. El cuiner es pregunta sovint per què treballa. Una llarga i costosa preparació és consumida en un vist i no vist. Quan més bo és, més de pressa es menja.

La logopèdia també cuina lentament per ajudar el pacient a viure la màgia d'un instant de comunicació.

Diverses imatges dels tallers, ponències i moments de distensió al Congrés.

Un atractiu diferent als tallers: unes vistes autènticament *transatlàntiques*...

El cuiner ha de saber netejar i tallar els ingredients. Ha de triar la millor cocció i el seu temps. Ha de saber donar el punt just d'espècies i *salpebrat*. Ha de pensar el guarniment més adequat. I a la fi, presentar el plat vistosament i elegant. Però la finalitat de la cuina va més enllà de la necessitat vital de l'alimentació. Més enllà d'ingerir els elements necessaris per a la vida, els humans hem fet de l'acte de menjar un fet social regit per unes normes de funcionament i pel cuiner una forma d'expressió i de creació. El cuiner es presenta davant el món amb els seus plats. Cada plat és un esdeveniment que li dóna sentit a la seva existència.

El logopeda prepara els ingredients per a dotar al pacient dels seus recursos expressius i ajudar-lo a millorar en la parla, la veu, l'escolta i el llenguatge. Però **el logopeda també ha de preparar i ajudar les persones a ser persones**. El sentit de la logopèdia no està en l'ús de l'eina sinó en l'*estatus* d'humans que ens dota l'eina del llenguatge. Si amb el llenguatge l'humà només transmet informació, perd la seva essència.

Si en sortir d'un restaurant només en sortim tips, el cuiner ha fracassat. Si **el nostre pacient** surt del logopeda amb "l'altaveu arreglat", el logopeda ha fracassat. Ha de sortir amb les capacitats per crear amb el llenguatge noves realitats que vagin més enllà de la repetició. Ha de ser capaç de fer de l'expressió, una realitat, un esdeveniment per sobre de les realitats que estrictament expressa.

Fa dies que vam anar al 1r Congrés del Col·legi de Logopedes de Catalunya i recordo alguns plats com a grans descobertes de la gastronomia més actual i innovadora i alhora d'altres amb el regust de la vella cuina de casa feta a poc a poc. Hi ha imatges entranyables: un ram de flors que es va fent a mida que ens explica el naixement del món; un joc d'endevinar qui és qui; unes converses que ens presenten plurals i diversos dins de la unitat de la nostra professió; tot amanit amb les bombolles enigmàtiques i *xispejants* d'unes eleccions que marquen la nostra maduresa com a col·lectiu.

Fins d'aquí a quants anys tornem a tenir congrés? Anirem a d'altres restaurants, provarem d'altres cuines i de cada una aprendrem allò que més ens agradi. Jo vull la varietat, un punt de gosadia, una mica d'estil, un xic d'innovació i una capacitat de pensar què és la cuina i per a què serveix. Jo també... i estic parlant de logopèdia.

Text: Josep M. Vila, responsable del CCI. Fotos Jaume Abril

Moment de l'homenatge al Dr. Vendrell i, a la dreta, en Fermí Fernández amb alguns del premiats.

Agenda del CLC

PROPOSTA D'ACTIVITATS PEL CURS 2003-04

Des de la Comissió de Formació Continuada, estem acabant de perfilar l'oferta d'activitats pel proper curs. Aquestes activitats son fruit de les demandes que ens heu fet arribar al CLC.

Tot seguit us presentem un llistat de les principals propostes. No es un llistat tancat, sinó que, com sempre, quedem oberts als vostres suggeriments i idees.

Jornades monogràfiques – 6/8h –

- **Deglució disfuncional**
- **Taller de ritme**
- **Presentació i ús de material rehabilitador**
- **La cançó. Eina per reeducar disfonies infantils**
- **Novetats en programes informàtics**
- **Peritatge Logopèdic en el procés judicial**
- **Obligacions fiscals dels logopedes. Tributs i impostos**

Cursos de Formació Continuada – 30h –

- **Disfuncions orofacials – 1r nivell**
- **Disfuncions orofacials – 2n nivell**
- **Fisioteràpia per a logopedes**
- **Avaluació i intervenció en el TELL (Trastorn Evolutiu del Llenguatge)**
- **Formació musical bàsica per a logopedes**

Trobades professionals – 2/3h -

- **Trobades de logopedes de Girona**
- **Trobades de logopedes de Tarragona**
- **Trobades de logopedes de Lleida**
- **Trobades de logopedes de Barcelona**
- **1a Trobada de logopedes d'Atenció Precoç**
- **2a Trobada de logopedes de l'Àmbit Sanitari**
- **3r Fòrum logopèdia i sanitat**
- **1a Trobada de logopedes de l'Àmbit Privat**
- **Taula Rodona: la Disfèmia**
- **Taula rodona: la Dislèxia**
- **Sessions clíniques**
- **I més.....**

Les dates de les activitats es donaran a conèixer a

L'Acte d'Obertura del Curs 2003-04 (AOC)

Data: Dimecres 8 d'octubre de 2003

Hora: a partir de les 18:30h

Lloc: seu del CLC

Actes previstos:

- Inauguració del Curs
- Presentació del llibre:

"Anàlisi del retraso del habla (areha)"

Autors: Aguilar, Eva i Serra, Miquel

Editorial: Publicacions de la Universitat de Barcelona

Realitzarà la presentació: Miquel Serra

- Cloenda amb "sorpresa"

Trobareu informació més detallada en el Full Informatiu de Setembre – 03

Per més informació truqueu al Col·legi.

Esperem els vostres comentaris!

Eleccions al CLC

El 27 de juny de 2003, en el marc del 1er Congrés del CLC, vam tenir una cita molt important amb les urnes, per elegir –d'acord amb els nostres Estatuts– set dels càrrecs de la Junta de Govern.

LES DUES CANDIDATURES PRESENTADES VAN SER:

Càrrec

SOTSDEGANA
SECRETÀRIA
COMPTADOR/RA
VOCALIA DE SANITAT
VOCALIA BENESTAR SOCIAL
VOCALIA DE GIRONA
VOCALIA DE TARRAGONA

Candidats

Diana Grandi
Elisabeth Dulcet
Teresa Comas
Andreu Sauca
Ester Rofes
Caterina Noguer
Olga Rion

Candidats

Carme López
Elisabet Herrera
Raimon Gaja
Núria Gondón
Silvia López
Francesca Monclús

En aquesta ocasió hi van haver dues candidatures amb orígens i propostes molts diferents. Aquesta situació, totalment nova per al nostre col·lectiu, va fer que els col·legiats i col·legiades participessin més en el procés electoral i que per primera vegada en la nostra història col·legial, votessin més de 200 col·legiats.

Sens dubte, el fet de poder triar l'opció més propera per a cadascú, és un factor d'empenta que anima més a participar.

La jornada electoral va transcórrer sense cap incident. Va ser una llarga diada molt participativa.

El resultat de l'escrutini va ser (segons recull de l'acta de votació):

- **Vots en blanc: 5**
- **Vots per correu destruïts: 16**
- **Vots per correu vàlids: 101**
- **Vots favorables a la candidatura encapçalada per Diana Grandi de Trepat (la resta de membres de la candidatura es donen per reproduïts): 191**
- **Vots favorables a la candidatura de Mª Carme López Fernández (la resta de membres de la candidatura es donen per reproduïts): 28**
- **Total vots emesos vàlids (comptant els vots en blanc): 224**

A tots ells, la més sincera enhorabona i els encoratgem a seguir la feina que altres companys ja han iniciat. Esperem que amb vitalitat i empena pugueu fer realitat les il·lusions dels logopedes del nostre país.
ENDAVANT !!

Volem agrair la participació de tots els que ho han fet mitjançant l'exercici del vot, tant presencial com per correu, ja que és un dret estatutari però també és un deure cívic i de participació, que parla de la maduresa democràtica institucional.

Unes eleccions, unes paraules....

Haver guanyat les eleccions ens dóna molta satisfacció, ja que expressa un reconeixement a la feina feta i una confiança en la nostra gestió, però per altra banda comporta per a nosaltres una gran responsabilitat i un compromís: concretar aquesta confiança en noves fites assolides!

Aprofito l'oportunitat que em dóna la Comissió de la Revista per adreçar-vos unes paraules sobre les darreres eleccions.

La nostra campanya electoral es va centrar en els objectius aconseguits, ja que vam presentar la nostra candidatura amb l'afany de continuar amb esperit renovador la tasca que vam fer tant a la Junta com en les comissions, durant els darrers quatre anys, els anys de l'inici de la vida col·legial i d'una gestió capdavantera que ens va portar a tenir un Col·legi que al dia d'avui s'ha convertit en un referent bàsic dins el món de la logopèdia.

La independència i la pluralitat de la nostra candidatura i de tota la Junta de Govern són els seus trets fonamentals i garanteixen una visió oberta de la professió i de la transparència en la gestió.

Tenim com a objectiu clar seguir donant impuls als projectes posats en marxa i a tots aquells que es generin, per aconseguir avançar cada vegada més com a professió i com a professionals compromesos amb el nostre temps i el nostre entorn.

Haver guanyat les eleccions ens dóna molta satisfacció, ja que expressa un reconeixement a la feina feta i una confiança en la nostra gestió, però per altra banda comporta per a nosaltres una gran responsabilitat i un compromís: concretar aquesta confiança en noves fites assolides!

En el meu nom i en nom de la meva candidatura, vull agrair molt especialment a tots els col·legiats i col·legiades que ens van donar el seu vot i la seva confiança: la nostra victòria és la victòria de tots els que ho van fer possible!

Diana Grandi de Trepat
Sotsdegana

Membres de les dues candidatures segueixen amb atenció el recompte dels vots emesos.

Es traspassa

a preu i condicions molt interessants,

despatx de logopèdia en ple funcionament integrat en un Centre Mèdic.

Possibilitat d'entrar en dues mútues. A Barcelona, zona Balmes-Tusset. Molt ben condicionat i amb tots els serveis.

Contacte:

Sra. Adela Centelles
Tel. 935 808 903 / 627 553 854

El retard del llenguatge

Vicenç Torrens
Universitat Ramon Llull

El retard del llenguatge és un alentiment en el conjunt de l'adquisició del llenguatge amb absència de dificultats psicològiques, neurològiques i cognitives.

Aquest desordre cobreix un ampli ventall d'aspectes del desenvolupament, que inclou la fonologia, el lèxic, la morfologia i la sintaxi.

Hi ha alguns estudis de les característiques del llenguatge dels nens amb retard en llengües com ara l'anglès, l'italià, l'alemany i el castellà (Bottari, Cipriani, i Chilosi, 1996; Clahsen, 1991; Gopnik, 1990; Leonard et al., 1992; Rice i Wexler, 1996; Serra et al., 2001; Siches, 1990; Torrens i Wexler, en premsa).

Un problema que els investigadors han intentat resoldre és si els errors que es troben en aquest trastorn són qualitativament diferents dels que es troben en els nens normals de menor edat. Pel que fa a l'anglès, els nens que adquireixen aquesta llengua i que tenen un retard del llenguatge mostren dificultats en l'adquisició de morfemes gramaticals que codifiquen el temps i la concordança, com el temps passat *-ed*, i la 3a persona del singular del present de l'indicatiu *-s*.

Hi ha moltes propostes teòriques per tal d'explicar els símptomes que s'observen en els nens amb retard del llenguatge. Es poden classificar en limitacions del processament, on la causa del trastorn és cognitiva; i models lingüístics, on els autors expliquen el trastorn descrivint les propietats lingüístiques.

En el marc de la **Hipòtesi Perceptiva**, Leonard et al. (1992) van proposar dues

hipòtesis per tal de descriure els errors produïts pels nens amb retard. **La hipòtesi perceptiva proposa que les característiques superficials de la morfologia de l'anglès tenen un paper molt important.** Molts morfemes de l'anglès suposen una dificultat perceptual perquè, al ser segments no sil·làbics o sil·labes àtones, són de menor duració que els morfemes adjacents.

Leonard et al. van argumentar que els nens de parla italiana i els nens de parla hebrea amb retard tenen el mateix percentatge d'encert que nens de desenvolupament normal amb LME (longitud mitjana de l'enunciat) similars, en l'ús de flexions que formen síl·labes accentuades en posició final.

Leonard et al. han proposat que la manca de morfologia de les llengües com ara l'anglès, i la baixa freqüència d'aparició de flexions fa que els nens amb retard del llenguatge no atenguin tant als morfemes i que utilitzin altres indicis com ara l'ordre de les paraules. En italià, els noms, els verbs i els adjectius mai es presenten només amb l'arrel de la paraula, i per tant, els nens atenen més a les flexions. Els nens amb retard tenen les mateixes puntuacions que els nens normals amb la mateixa LME en la utilització de les flexions dels noms, els verbs i els adjectius.

No obstant, els mateixos sons que es proposa que no es poden percebre en

contextos morfològics es perceben en termes lèxics. Mentre que aquesta hipòtesi pot explicar l'absència de segments fonològics que no destaquen, no pot explicar els errors sistemàtics que es produeixen entre elements separats dins d'una mateixa frase.

Dins de la **Hipòtesi Cognitiva**, Eisenson (1984) manté que tot tipus d'aprenentatge es basa en un conjunt de mecanismes. Els dèficits en llenguatge es poden explicar en funció d'aquests mecanismes d'aprenentatge. Dins de la mateixa orientació, Cromer (1978) manté que **el dèficit** en aquests nens **pot ser causat per una falta d'estructuració jeràrquica**. Els nens amb retard del llenguatge no tenen afectat el coneixement del llenguatge, sinó un aspecte més general de la cognició; tots els altres sistemes amb la mateixa propietat haurien d'estar també afectats.

No obstant, aquesta hipòtesi té dificultats per tal d'explicar la disparitat entre els percentatges d'error entre tasques lingüístiques i els d'altres tasques cognitives. Aquesta hipòtesi prediu que hi haurien d'haver errors entre determinants i els sufixos de nombre del nom; no obstant, aquesta hipòtesi prediu erròniament, que totes les regles jeràrquiques de la gramàtica haurien d'estar alterades.

En el marc de la **Hipòtesi del dèficit del tret**, Gopnik (1990) ha proposat que **s'han de descriure tres tipus diferents**

"Estructuració jeràrquica"

d'informació per a cada terme lèxic, a més de la fonològica: a) la classe gramatical, b) els trets sintàctico-semàntics, i c) la informació semàntica específica. Els trets sintàctico-semàntics no són propietats específiques d'una llengua, sinó que reflecteixen categories cognitives universals com ara el nombre i la propietat [+animat]. Segons aquesta proposta, el retard de llenguatge consisteix en l'existència d'una gramàtica sense trets sintàctico-semàntics. Aquests trets sintàctico-semàntics i la informació semàntica no tenen perquè ser innats.

Segons la hipòtesi del dèficit del tret, les propietats gramaticals del transtorn del llenguatge són el resultat d'una gramàtica sense trets sintàctico-semàntics. Aquesta gramàtica no té perquè anar acompanyada d'un dèficit en el coneixement sobre les categories cognitives del món perquè poden ser representades com a part de les propietats semàntiques del món. Tampoc no han de suposar altres dèficits en la sintaxi perquè les categories gramaticals estarien preservades. Si la hipòtesi del dèficit del tret fos correcta, no hauríem de trobar dificultats en l'ordre de les paraules en nens amb retard del llenguatge.

Clahsen (1991) defensa que els nens amb retard tenen dificultats per tal d'establir relacions de concordança entre dos elements en una estructura sintagmàtica, i va proposar la **Hipòtesi del dèficit de concordança**. Quan les relacions d'ordre depenen de la concordança, en llengües com ara l'alemany, aquesta hipòtesi prediu que s'haurien d'observar errors d'ordre a la parla dels nens. Si el sistema de concordança s'ensenya de forma sistemàtica en la teràpia, i els nens aprenen la concordança, llavors els nens haurien de produir l'ordre de les paraules de forma correcta sense cap esforç addicional. Segons Clahsen, **els nens tenen dificultats per tal d'establir relacions estructurals de concordança entre dues categories, fet bàsic per al processament del llenguatge natural.**

Segons Clahsen, els fenòmens lingüístics següents haurien de causar dificultats per als nens amb retard de llenguatge: a) la concordança subjecte-verb, ex.: la tercera persona del singular -s, o els sufixos de nombre i persona dels verbs finits en italià i alemany; b) els verbs auxiliars, ex.: les formes finites dels verbs *to be* i *to have* que apareixen en participis i gerundis; c) sufixos que marquen el cas, ex.: marques de cas acusatiu per als objectes directes en alemany; d) sufixos que marquen el gènere en determinants i adjectius. Per contra, els

sufixos de plural en anglès i alemany, el sufix de temps passat en anglès, i la flexió de participi en alemany no segueixen el principi de control de la concordança. Aquests últims sufixos no haurien d'estar alterats en la parla dels nens amb retard del llenguatge.

Rice i Wexler (1996) proposen la **Hipòtesi ampliada de l'infinitiu opcional** per tal d'explicar la parla dels nens amb retard del llenguatge. Aquest model prediu que els morfemes que marquen el tret [+ finit] són omesos durant un període de temps per als nens normals, i que aquest període de temps s'estén durant més temps en nens amb retard del llenguatge. El model també prediu que si els nens produeixen morfemes que marquen la característica [+ finit], els nens els produiran de forma correcta.

La hipòtesi de l'estadi de l'infinitiu perllongat proposa que la limitació gramatical dels nens amb retard del llenguatge es pot atribuir a un període perllongat en el qual els nens no saben que el tret [+ finit] s'ha de marcar de forma obligatòria en les oracions principals.

El retard es pot manifestar de tres possibles maneres: a) emergència tardana de les formes finites en nens amb retard; b) poc ús de formes finites una vegada ja ha aparegut el tret de finitud en els nens; c) un període més perllongat de l'estadi de l'infinitiu perllongat.

Segons Rice i Wexler, els nens amb retard utilitzen formes no finites de verbs, i ometen els verbs *be* i *do* de forma més freqüent

que els nens amb un desenvolupament normal. Al mateix temps, quan els nens amb retard produeixen verbs finits, ho fan de forma correcta, de la mateixa manera que els nens amb un desenvolupament normal.

Esperem haver mostrat tots els diferents models que descriuen les propietats del llenguatge dels nens amb retard. En aquesta exposició hem mostrat models que provenen de diferents disciplines, com ara la psicologia, la lingüística i la neuro-lingüística. L'observació de més dades en altres llengües ens ajudarà a conèixer les propietats sintàctiques dels nens amb retard del llenguatge.

“Relacions de concordança”

BIBLIOGRAFIA

- Bottari, P., Cipriani, P., i Chilosi, A.M. (1996). Root infinitives in Italian SLI children. A. A. Stringfellow et al. (Eds.) *Boston University Conference on Language Development*. Somerville, MA: Cascadilla Press.
- Clahsen, H. (1991). Linguistic perspectives on specific language impairment. *Working papers Series 'Theorie des Lexikons'*, vol. 37.
- Cromer, R. (1978). The basis of childhood dysphasia: a linguistic approach. A. M. Wyke (Ed.). *Developmental dysphasia*. New York: Academic Press.
- Eisenson, J. (1984). *Aphasia and related language disorders in children*. New York: Harper and Row.
- Gopnik, M. (1990). Feature-blind grammar and dysphasia. *Nature*, 344: 715.
- Leonard, L., Bortolini, U., Caselli, M., McGregor, K., i Sabbadini, L. (1992). Two accounts of morphological deficits in children with specific language impairment. *Language Acquisition*, 2, 151-179.
- Rice, M.L., i Wexler, K. (1996). Toward tense as a clinical marker of specific language impairment in English-speaking children. *Journal of Speech and Hearing Research*, 39, 1239-1257.
- Serra, M., Sanz, M.; Aguilar, E., i Pañella, S. (2001) *The evolution of omissions and errors of Spanish specific language impaired children from 3 to 5 years*. Document no publicat. Universitat de Barcelona.
- Siches, E. (1990) *Retard del llenguatge i adquisició de la morfologia*. Tesi doctoral. Universitat de Barcelona.
- Torrens, V. i Wexler, K. (en premsa) Specific language impairment in Spanish and Catalan. *Language Acquisition*.

Vocalia de Girona Una feina continuada

Vocalia de Girona en el CLC l'estiu de 2001

Finalitza un període i comença una nova etapa després de les eleccions

Cal fer alhora reflexió i prospectiva per orientar la nostra acció en temps propers. Volem fer èmfasi en la trajectòria de les vocalies, en els seus inicis i en el seu esforç.

El Col·legi de Logopedes de Catalunya i les seves vocalies han vetllat per les necessitats comunes de tots els logopedes i per destacar la importància del treball d'equip dins de l'àmbit professional i col·legial.

Les vocalies han promogut l'apropament del col·lectiu per intercanviar coneixements, experiències i projectes. És per això important valorar els esforços comuns de les vocalies per poder consolidar la professió amb una cultura definida, particular i diferent a d'altres, com és la logopèdia.

Els logopedes de Catalunya tenim formacions

molt diverses

Els postgraus, la diplomatura... totes vàlides, però diferents. Tots capaços, però també tots necessitats, com qualsevol col·lectiu professional, d'una formació permanent.

La formació permanent ha estat una important aposta per aprendre noves tècniques i revisar antics procediments; debatre sobre el nostre present i entendre el nostre futur com a professionals...

La vocalia de Girona ha estat un referent de treball per a altres grups del col·lectiu. Per això val la pena plantejar-se com ha estat la seva trajectòria i com s'ha portat a terme tot el procés de treball.

Caterina Noguera, vocal de Girona conjuntament amb Núria Amat, Mariona Camps, Carme Torrijos i Sandra Vergara, van entendre que el treball havia de ser molt proper i a la vegada suficientment global per donar resposta a un col·lectiu

tant particular com és el gironí.

La nostra situació és avui complexa i es configura amb noves propostes. La logopèdia ha aconseguit per primera vegada un marc legislatiu, i tenim els models de professionals i de serveis que donen resposta de qualitat a les necessitats dels nostres pacients.

La lluita per la definició de les funcions del logopeda dins de la nostra societat, obrint camí propi, ha estat directament relacionat amb les necessitats sociolaborals pròpies de cada zona.

La Vocalia de Girona ha impulsat des dels inicis a través de telèfon i amb les trobades, com a millor via, apropar la professió als joves logopedes que volen obrir-se camí i escoltar a la vegada els professionals amb més experiència, que realment posen l'accent a la professió gironina; ha estat una tasca complexa.

La Vocalia de Girona s'ha esforçat per entendre des dels seus inicis quin és el camp d'actuació de la professió, les entitats que s'hi relacionen i els recursos al seu abast, per esbrinar quin és el perfil professional que mou de-mandes i alhora obrir camí a noves propostes.

Presentem unes quantes imatges de trobades i jornades realitzades en diferents cursos acadèmics.

Grup que va participar en el 1r curs d'Especialització sobre Disfuncions Orofacials, a Girona, el novembre de 2000.

Grup que va participar en el 1r curs d'Especialització en Disfonia Infantil, a Girona, el maig de 2001.

A dalt, grup que va participar en la Jornada sobre Disfàgia Neurològica, a Figueres, l'abril de 2002, i el grup que va participar en el curs Treball corporal per a logopedes a Girona, el maig-juny de 2002. A baix la Dra. M^o Cristina Jackson-Menaldi en la jornada sobre Anàlisi acústica aplicada a la veu normal i patològica, el març de 2003. Un dia d'una trobada de l'hivern de 2001.

CURSOS POSTGRADO 2003 SOFROLOGÍA CAYCEDIANA

Para diplomados/licenciados en
C. de la Salud y C. Sociales

La Sofrología es una disciplina médica que estudia la consciencia humana. Utiliza técnicas de relajación y de imaginación como terapia única o complementaria. Su método, la Relajación Dinámica de Caycedo, es altamente valorado en países como Francia, Suiza y Bélgica por su eficacia en la terapia clínica y en la prevención.

CONFERENCIA INFORMATIVA: entrada libre
Sábado, 27 de Septiembre de 2003 de 11.00 a 12.30 h

Curso postgrado:
MASTER EN SOFROLOGÍA CAYCEDIANA

Inicio: Viernes, 17 de Octubre del 2003
Duración: 2 años, 1 viernes al mes, 8 viernes por año
Dirigido por: Dra. Natalia Caycedo,
hija del fundador de la Sofrología,
el Dr. Alfonso Caycedo.

Instituto Internacional
de Sofrología®

Valencia, 133. Barcelona
Tel: 934511636
www.sofrologia.com

Serveis jurídicoeconòmics integrals
a empreses i professionals

Serveis de tipus patrimonial a particulars

ADVOCATS I ECONOMISTES
Provença, 354, 1r 1a • 08037 Barcelona
Tel. 93 458 79 10 • Fax 93 207 77 96
tandem.tm@jet.es

e-logopèdia

Som només a l'inici d'una nova era del coneixement ...

La WWW... ús i presència

Andreu Sauca i Balart, col·legiat 101

Lluny, molt lluny del que molts poden pensar, Internet encara és jove. Som només a l'inici d'una nova era del coneixement i de la comunicació del que la World Wide Web n'és només una part.

Els que ja tenim uns anys recordem uns temps que en els estudis, la màquina d'escriure i les biblioteques eren dos punts de trobada diària. Ara, podem trobar màquines d'escriure als museus i en botigues per a nostàlgics, mentre que les biblioteques no tenen massa semblances amb les de llavors. Els que vàrem tenir sort vam acabar la carrera havent accedit a un fabulós i rapidíssim PC (8088/8086), potser, fins i tot, amb disc dur! Anys després (primer s'havia restringit a l'àmbit universitari), es va popularitzar Internet, una nova xarxa de PC interconnectats, d'origen militar (com moltes altres coses). Aquí a Espanya, fora de la universitat, d'això no fa gaire més de 8 o 9 anys. Des de llavors fins ara, Internet ha anat ficant-se a les nostres activitats. Els PC s'han anat perfeccionant i apareixen cada dia més aparells electrònics en els que la WWW és present d'una manera o d'altra (telèfons mòbils, PDA, ordinadors de butxaca, PC portàtils ...).

Les distàncies i les fronteres s'han fos, i la manera de comunicar-nos és radicalment diferent: el correu electrònic, amb la seva immediatesa, substitueix el correu tradicional en paper, i els seus cosins, els missatges SMS, a les converses telefòniques de veu. El xat, amb les seves capacitats afegides d'intercanvi d'informació en formats diversos, obre també nous horitzons per a la col·laboració entre col·legues, professionals o investigadors prescindint de llur ubicació geogràfica.

L'altre vessant de la "Gran Xarxa Mundial" és la de ser un mitjà més per a intercanvis de tipus comercial, tant de productes com de serveis. Aquí, des d'aquesta perspectiva, la resposta a la pregunta de si hem de

ser o no presents a Internet, és la mateixa resposta de si, per exemple, ens hem de fer o no publicitat a les Pàgines Grogues: depèn de la nostra estratègia comercial.

Si decidim ser-hi, tenim diverses alternatives:

1 Donar-nos d'alta com a professionals en algunes pàgines nacionals o locals que tinguin llistats de professionals de la logopèdia: com les Pàgines Grogues online de Telefónica,

[<http://www.paginasamarillas.es>](http://www.paginasamarillas.es)

portals del sector com

[<http://www.ilogopedia.com>](http://www.ilogopedia.com)

[<http://www.espaciologopedico.com>](http://www.espaciologopedico.com)

[<http://www.e-logopedia.net>](http://www.e-logopedia.net)

pàgines i comunitats virtuals dedicades a la logopèdia com

[<http://www.asauca.net>](http://www.asauca.net)

[<http://www.e-logopedia>](http://www.e-logopedia)

en MSN, altres pàgines amb llistats específics com

[<http://www.esterapia.com>](http://www.esterapia.com)

i altres.

2 Crear la pàgina web del nostre centre i publicar-la a Internet. Hauré de tenir en compte la nova *Llei de Serveis de la Societat de la Informació i del Comerç Electrònic*, (LSSICE) per ajustar-nos als seus requisits.

3 Ambdues opcions.

Si decidim crear el nostre propi *website*, hauré de tenir clar primer quins són els nostres objectius i el que estem disposats a invertir-hi econòmicament parlant. Les clàssiques qüestions de QUÈ, QUI, COM, ON i PER A QUÈ han de ser plantejades i contestades abans de programar una sola línia.

ON

Si no volem invertir massa, aprofitar un espai gratuït com el que solen facilitar els proveïdors de les connexions, és una bona idea. El problema és si canviem de proveïdor. El mateix que quan canviem d'adreça

o telèfon també hauré de comunicar a tothom i als cercadors la nova adreça web. L'alternativa és comprar un domini propi que ens independitzarà del proveïdor i no canviarà quan en contractem un altre. Però això porta dos costos: el del domini (no és massa i es pot veure a [<http://www.internic.com>](http://www.internic.com)), i el de l'espai on tenir la web, que ja no serà gratuït.

Un bon allotjament de tipus mínim, no necessàriament car, ens donarà autogestió, comptadors i estadístiques exhaustives; accés al correu electrònic tant pop3 com imap; programes cgi gratuïts; personalització de pàgines d'error; etc., tot amb suport tècnic i sense publicitat aliena.

Més endavant podrem, si ho necessitem, ampliar aquest espai o canviar a un altre allotjador més rendible econòmicament o amb una millor autogestió, sense que canviï la nostra adreça web (URL).

La extensió del domini podrà ser "com", "net", "org", o "biz". L'extensió "es" requereix presentar documentació de ser una empresa (SL o SA).

L'idioma també és una qüestió a considerar. En principi n'hi haurà prou amb el català, però optar per una pàgina bilingüe pot ser interessant segons la població que volem que sigui l'objectiu de la nostra activitat professional.

QUI

Això ens porta a un dels aspectes més importants del nostre projecte: la prioritat número u, és definir quin serà el nostre "públic objectiu" que determinarà l'idioma, el disseny, el contingut i el to de la nostra web: possibles pacients, pacients propis actuals, col·legues, etc.

PER A QUÈ

També cal tenir molt present què volem aconseguir:

1 Captació de nous pacients.

2 Informacions diverses dirigides als actuals.

- 3 Seguiment dels que han deixat de ser-ho.
- 4 Informació de qualitat a professionals del sector per:
 - a Ser punt de referència.
 - b Informar.
 - c Aconseguir derivacions.
- 5 Informar dels nostres possibles cursos i centralitzar les subscripcions.
- 4 Etc.

QUÈ

Segons quin contingut és fonamental i haurà d'aparèixer a la nostra web: qui som (equip i individus, CV dels professionals); filosofia del centre (ideari); "com arribar-hi" (ubicació geogràfica, transports i plànol de situació); forma de contacte (formularis –sol·licitud d'hora per a una primera consulta, per consulta puntual, o de seguiment, per assessoria professional...–). I no hem d'oblidar la referència i enllaç cap a la web del Col·legi de Logopedes de Catalunya per imposició de la nova llei esmentada (LSSICE), així com altres dades obligades per la llei.

COM

Ja ho he escrit en altres ocasions, les noves tecnologies no anul·len les antigues, i el paper i el llapis són imprescindibles en qualsevol projecte web. El primer és fer l'esboç de l'estructura de la nostra web, i quatre ratlles del contingut de cada apartat.

En aquest moment podem prendre una decisió:

- 1 Contractem algú perquè ens faci la web que hem dissenyat.
- 2 La fem nosaltres mateixos.

En el primer cas, procurarem haver fet el disseny de l'estructura i l'anàlisi d'objectius prèviament i, per evitar possibles problemes, pactarem dates de lliurament tant per part nostra (continguts a incloure) com per la del servei que ens la fa. Una vegada tinguem la web, si hem hagut de facilitar contrasenyes per a les proves, el primer serà canviar-les (excepte si també hem contractat un manteniment remot).

En el segon cas, començarem agafant el paper i el llapis per "dibuixar" i "descriure" el nostre projecte. Tot i que no són necessaris avui dia grans

coneixements, sí que cal tenir un cert nivell d'informàtica d'usuari i un domini una mica més profund d'Internet, les seves eines, i del codi HTML. També és important un cert domini, més enllà del comú, d'alguna eina de dibuix i tractament d'imatges capaç de crear arxius GIF, JPG i PNG (us recomano el PaintShop Pro).

L'estructura i la construcció hauran de facilitar en tot moment un manteniment (actualització de continguts i disseny) àgil i ràpid.

Com a eina de desenvolupament, la millor és el Dreamweaver de Macromedia, però sense tenir importants coneixements

d'informàtica pot ser un obstacle més que un ajut. Així que la recomanació és el MS Frontpage, donada la seva facilitat i rapidesa d'aprenentatge.

Allotjadors proposats per l'autogestió, preu i qualitat coneguda per l'autor: Espaweb i Webspain.

NOTA: els allotjadors no necessàriament són proveïdors de connexió (ISP).

Per finalitzar, necessitarem ser trobats, així que ens donarem d'alta als principals cercadors (Google, Yahoo, Lycos, Altavista...). Aquesta és una tasca que podem fer nosaltres mateixos i per la qual no cal pagar.

RACÓ DEL PROGRAMARI

TRUC SEL·LECCIONAT

Com protegir-se del correu SPAM amb l'Outlook Express:

No hi ha forma d'evitar totalment l'SPAM ni d'impermeabilitzar-ne el correu, per sí que podem fer-lo disminuir significativament.

Quan es rep un correu d'aquest tipus es pot bloquejar l'adreça del remitent, de manera que s'eliminin automàticament els missatges que en el futur arribin d'aquesta adreça; farem el següent a l'Outlook Express: sense obrir el missatge, seleccionar-lo i executar l'opció **Bloquejar remitent del menú **Mensaje** (el fet de no obrir-lo és per evitar ser atacats per un possible virus. Per aquesta raó, també s'aconsella desactivar la **Vista previa**).**

Però això no protegirà de nous spammers. Se'n poden crear filtres d'entrada per esborrar els missatges amb frases o paraules sospitoses (*mortgage, income, sex, etc.*).

WWW

Webs personals de col·legiats:

Si teniu web personal i voleu comunicar-lo a la resta de col·legiats en aquest espai, envieu un c/e al CLC, a l'atenció de l'Andreu Sauca, indicant el vostre nom, núm. de col·legiat/ada i la URL de la vostra web

Altres:

<<http://groups.msn.com/elogopedia>>
 <<http://webspain.com>>
 <<http://www.asauca.net>>
 <<http://www.e-logopedia.net>>
 <<http://www.espaciologopedico.com>>
 <<http://www.espaweb.com>>
 <<http://www.esterapia.com>>
 <<http://www.ilogopedia.com>>
 <<http://www.internic.com>>
 <<http://www.macromedia.com>>
 <<http://www.microsoft.com>>
 <<http://www.paginasamarillas.es>>
 <<http://www.w3c.org>>

El llenguatge dels contes i els contes com a llenguatge (III)

Només un exemple: la casa

Dr. Lluís Folch i Soler
Llicenciat en Pedagogia. Doctor en Psicologia. Professor de la Facultat de Formació del Professorat de la Universitat de Barcelona.

Si la mare és una casa, o la casa és una mare, entendrem que *Els set cabrits* no s'han després encara de la mare; que els *Tres porquets* surten de la mare i busquen desesperadament una mare; que els *Músics de Bremen* surten de la mare i tornen a la mare. També entendrem que *Hansel i Gretel* surten de la mare dels petits i s'enfronten a la mare dels grans. I si seguim pujant en l'escala evolutiva la lectura dels símbols es va fent més complexa i la interpretació més arriscada, però la informació aconseguida és molt més enriquidora i transcendent. La *Ventafores*, com totes les noies, és a casa quan la mare dels petits (mare bona) es transforma en la mare dels grans (madrastra); és a casa quan va al ball i vol enamorar el pare; i és a casa quan el pare descobreix que ja és tota una noia gran. Tot això passa a casa, dintre del món de la mare. Es fa evident la transcendència del paper de les mares en l'educació de les noies. Una mateixa casa amb diverses dependències és la mateixa mare en les diverses funcions que li toquen fer. **Les mares primer són bressol, després mestres de l'escola activa, i al final model, record o referència.** Ja sabem que l'educació, a les primeres edats ha de ser forçosament directiva, i que en la mesura que nens i nenes són més responsables l'educació pot anar passant progressivament a ser responsa-bilitzadora, per això les mares dels petits són bressol, les mares dels nens que cal desprendre són més dures, i les mares dels grans són fades o princeses. La *Blancaneu* també és a casa quan la mare la pensa blanca com la neu, vermella com la sang i negra com el banús; és a casa quan el mirall diu que la mare és més bonica, i també quan el mirall diu que ella és més bonica que la mare; la casa dels nans és la mare que fa créixer la noia primer en quantitat, i després en qualitat, corporalment,

culturalment i personalment (li porta una cinta per a la cintura, una pinta per al cap i finalment una poma, tal com va fer la serp amb la mare Eva). La mare també és el palau que acull el casament de la *Blancaneu* i el Príncep, el mateix palau on la bruixa dansa fins a la mort calçada amb unes sandàlies de ferro escalfades al roig viu. La mare edíptica superada desapareix, però la Mare hi és fins al final.

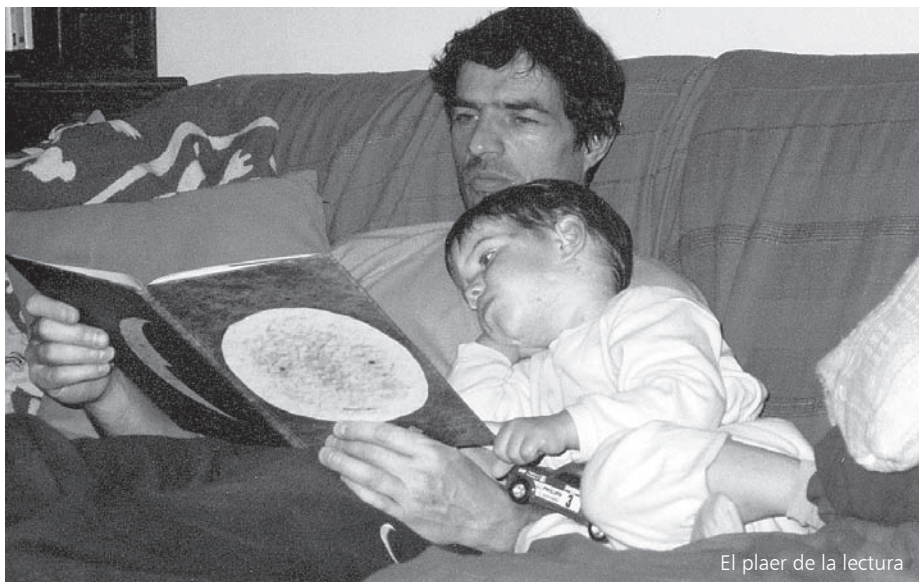
Què pensarem quan llegim que la *Caputxeta Vermella* surt de casa la mare, se'n va a casa l'avia i allí és violada, i demana que el violador pateixi un embaràs de pedres que el porti a la mort. Què pensarem quan llegim que Psique es portada al roquissar sabent que l'espera una fera horrible, i al peu del roquissar resulta que hi ha una "casa" magnífica i que en la protecció d'aquesta casa inicia una relació sexual que la porta a un embaràs clarament immadur, i és la mateixa Venus qui la fa sortir i la fa madurar fins a fer-la digna de l'amor etern d'un déu. Què pensarem quan veiem que el pare porta la Bella a la Bèstia. Què pensarem quan llegim que *Rapunzel*, tancada a la torre de la mare, queda embarassada de dos bessons. Pensarem que **les noies** es fan dones com

les mares, que són dones de cos i d'ànima, però que **es fan dones de cos molt abans de poder sortir de la tutela de la mare. Penso que els contes ens estan explicant totes aquestes coses amb un llenguatge molt més bonic i més entenedor que el de la ciència positiva.**

I seguint amb l'exemple de la casa mare, o de la mare casa, també ens podem preguntar per què no hi ha mare en els contes d'animal parella? Per què sempre és el pare qui dóna la cara? Sí que hi és la mare, i molt, tot passa en el si de la mare.

La *Cabreta encantada* és la reina d'un palau... *un gran palau amb una sala molt rica, però sense persona nada; només hi havia una cabreta*, i tot passa aquí dintre.

El *Tsarèvitx Ivan* comença en un castell. Des de les torres del castell tiren les fletxes que han d'indicar el lloc on anar a buscar muller. La fletxa del petit cau allí mateix, al costat del castell, en un xoll d'aigua on hi havia una granota, i s'ha de casar amb la granota. Els tres nois es casen però enlloc no diu que se'n vagin del castell. La granota *va cridar les criades perquè l'ajudessin, i al cap de poca estona ja estava llest el pa i enforat*; això passa a casa. Quan la granota necessita una catifa de seda la té allí mateix, a casa: *la catifa on m'asseia al*

El plaer de la lectura

palau dels meus pares. Després, la gran festa de palau també és a casa. Quan el Tzarèvitx Ivan ha de caminar i caminar per assolir la seva maduresa són tres les cases de bruixa que l'examinen i l'orienten. I al final, quan han de tornar a casa, la granota transformada en princesa Basilisa diu:

... Oreig fi –digué la princesa Basilisa–, porta'ns al palau del tsarèvitx Ivan! L'oreig recolzà i els pujà dalt d'un nuvolet ros i, empenyent-lo, empenyent-lo, en poca estona foren portats tot de dret al castell del tsar. El nuvolet davallà i es trobaren al mig del pati del castell. Podeu comptar la joia del rei en veure arribar el seu fill petit i la seva nora preferida!...

És a dir, que el palau del tsarèvitx Ivan és el castell del tsar. Tornen a casa, a la casa-mare. Aquestes confusions o ambivalències són delicioses i molt expressives dels inicis de la maduració personal dels nois. Aquest conte deixa entreveure que la granota és l'ideal de dona que encarna la mare, i que el noi ha d'aprendre a estimar, i quan ja n'ha après es desprèn i torna a casa havent madurat i capaç de començar, només començar a viure en parella. La maduresa arribarà molts anys després: *...i al cap de molts anys, el tsar va morir després d'haver deixat tot el reialme al seu estimat fill el tsarèvitx Ivan.*

El príncep serpent és el conte d'una noia que surt de casa, que se'n va a treballar a una casa, i que surt d'aquesta casa per casar-se amb un príncep. El príncep li demana que no digui a la família que de nit és serpent, i ella ho diu. En conseqüència ha de caminar i caminar fins haver assolit la maduresa necessària. Quan torna a casa es troba que el marit té una altra dona. És, evidentment, una dinàmica edípica: a casa de la mare hi ha el pare i la mare, i la noia ha de convèncer el pare que ja és una noia madura, tant o més que la mare.

El rei gripau explica la història d'una noia que un estiu de molta calor surt de palau i se'n va al bosc. Al bosc troba un gripau, li promet ser el seu company, no ho compleix i se'n torna a palau. És una primera sortida de casa, immadura, amb la tornada corresponent. A casa, el rei pare li fa complir la promesa, i a casa, a la seva habitació, el gripau es converteix en un príncep d'ulls amables i mirada bonica. Tot això passa a casa.

El mirallet de la serp és un conte que explica la història d'un pare que porta la seva filla a una serp. La noia, poc convençuda, accepta la serp per marit, però així que pot

se'n torna a casa. A casa recorda el marit i recorda el compromís. Torna al marit, i en aquest moment la serp es converteix en un príncep. Es tracta, també, d'una sortida immadura i d'una tornada madura. I tot això passa a casa, sempre sota el mantell protector de la mare.

Si acceptem la casa com a símbol de mare i som conseqüents fins al final haurem de reconèixer que la mare és l'ombra que acompanya i educa les noies tota la vida, durant el procés de desprendiment i fins al final. Ho podem veure des de dos punts de vista complementaris, el de mare i el de filla, en dues poesies que amb el llenguatge imprecís de l'inconscient ens expliquen la mateixa història.

Josefa Contijoch¹, des de la poesia, descriu així el créixer de la seva filla:

I

Àngel de tu
levites
en la llum
que surt de tu

tot viatge comença
a partir d'una il·luminació
d'una vacil·lació
(esborrar-se i dibuixar-se)

àngel de tu
absorbeixes
la llum que
levitant
et guia.

II

Tot viatge parteix
d'un oblit
d'una convicció
(oblides qui vas ser
i no saps qui seràs)

trànsit/moviment:
la llum de l'àngel.

És el desprendiment, el canvi d'etapa, deixar de ser una cosa per ser-ne una altra, saltar i dubtar, la crisi, l'angoixa que acompanya el canvi. Educar és acompanyar aquest procés. Ja sabem que no s'educa igual a totes les edats, que l'educació fins als sis anys és fonamentalment directiva, que dels sis als dotze va passant de directiva a responsabilitzadora, i que a partir del dotze anys l'educació ha de ser totalment responsabilitzadora. Conseqüentment el paper de la mare va canviant segons sigui una mare bressol, una mare mestra de l'escola activa o una mare punt de

referència o escala de valors. Si educar és acompanyar i educar és desprendre, com ens ho farem per acompanyar i desprendre alhora? Que no siguem nosaltres que els seguim, que sigui ells que se'ns emportin. Com podríem entendre, sinó, aquesta poesia que una noia de trenta anys en el curs del seu primer embaràs va dedicar a la seva mare? La mare és l'àmbit, la casa, l'ombra que embolcalla, protegeix i acompanya les noies durant tota la vida.

*Tenies raó, una vegada més.
Voldria donar-te les gràcies
i no només pels teus consells
sinó també per la constància
en fer-nos sentir els primers.*

*Parlant-nos de la maduresa
com d'aquell temps més feliç
ens convidaves a créixer.
Me n'adono ara, que espero un fill,
que tenies raó, com sempre.*

*Perquè espero encara em cal
aprendre de tu una altra cosa:
oblidar-me del mirall
per descobrir-me en el rostre
del qui haurà de ser el primer*

Tenies raó, sempre en tens?

Els contes semblen ser premonitoris del que ha de venir. No expliquen cròniques viscudes, són projectes, com imaginem el futur els nois i les noies abans d'entrar a cada una de les noves etapes que se'ls obren, i aquestes històries serveixen per a la instrucció de les noves generacions que han de venir.

¹ CONTIJOCH, Josefa (2001): *Les lentes il·lusions*. Barcelona. Edicions 62-Empúries.

material

Terapia de la voz. Técnicas desde la vivencia corporal

Montserrat Grau Oliver

Ediciones Lebon

Aquest llibre pretén que els logopedes que treballen la veu tinguin un instrument de reflexió i de treball que els permeti integrar-la dins la realitat del seu cos.

A partir d'aquí es donen pautes de valoració, observació, anàlisi i treball de la veu.

"A lo largo de todo el proceso terapéutico, la visión y la aportación del logopeda ha de ser global e integradora, ya que así son el lenguaje y la expresión oral como medio de comunicación humano".

Comença amb un capítol destinat a prendre consciència de l'actitud corporal, com a base per a la reeducació i rehabilitació de la veu, i per tal que el pacient modifiqui els seus hàbits, a partir de la percepció corporal.

"Nuestra aportación pretende ofrecer a nuestros pacientes un uso distinto de su cuerpo, con el objetivo de que puedan llegar a comprender por sí mismos, cuáles fueron los mecanismos que les llevaron a la patología funcional de su voz".

Per aquest motiu, el llibre ens mostra aportacions de diferents escoles de treball corporal que contemplen el treball interdisciplinari i relacionen la logopèdia amb la fisioteràpia, la psicologia i les arts escèniques. Tot això servirà per aprendre a mantenir una relació amb el nostre propi cos, i interpretar sensacions corporals a partir de la vivència que n'establim.

"El trabajo enfocado desde el cuerpo y para el cuerpo, nos va a abrir grandes expectativas en el campo de la percepción".

Els capítols intermedis ens donen una visió teòrica del que implica la mecànica respiratòria i fonatòria, així com una visió anatòmica de totes aquelles funcions i òrgans implicats en la producció de la veu (aparell respiratori, digestiu, muscular i ossi).

Aquesta teoria va acompanyada d'esquemes i dibuixos explicatius, per tal de facilitar-ne la comprensió.

Els darrers capítols són més pràctics i inclouen:

- Un apartat d'anàmnesi i valoració de la veu i el cos, on s'especifiquen tots els aspectes a valorar abans d'iniciar un tractament, tant en la producció de la veu com en la postura corporal.

- Una execució del pla de treball, amb propostes d'exercicis relacionades amb la mecànica respiratòria (treball corporal), la mecànica fonatòria (treball vocal). A més, inclou un apartat específic per a treballar amb nens.

- Finalment l'autora mostra una sèrie de casos clínics, on s'expliquen tots els apartats esmentats anteriorment. Presentació, valoració (funcional i corporal), pla de treball i evolució del tractament

Al final del llibre s'inclouen una bibliografia i una sèrie d'adreces on trobar informació o fer cursos.

En definitiva, el llibre constitueix una bona eina per conèixer el nostre propi cos, i així poder contribuir, com a professionals, que els nostres pacients també en prenguin consciència.

Cómo me siento cuando la cabeza busca la barbilla

Cómo me siento recta

Niña de 9 años afectada de un nódulo en la cuerda vocal derecha monocorditis en la cuerda vocal izquierda y un quiste intercordial. (caso clínico nº3)

Lebon

• Librería editorial especializada en logopedia, dificultades de aprendizaje y educación especial al servicio de los profesionales.

• Si tiene una buena obra, nosotros se la publicaremos.

Roger de Llúria 93, 08009 Barcelona
Tel 93 487 70 09 - Fax 93 487 70 09

<http://www.lebon-libros.com> - E-mail: libreria@lebon-libros.com

Logopedia y ortopedia maxilar en la rehabilitación orofacial.

Tratamiento precoz y preventivo. Terapia miofuncional

Nidia Zambrana Toledo González y Lucy Dalva Lopes

Editorial Masson

L'obra consta d'onze capítols que constitueixen una recopilació de la literatura que existeix pel que fa a la relació entre ortodòncia i logopèdia.

Ambdues autores treballen a Sao Paulo (Brasil) en el centre de rehabilitació de deformitats facials i en l'hospital de defectes de la cara i hospital Brigadeiro, compaginant-t'ho amb donar classes a la facultat d'odontologia de la Universitat de Sao Paulo, al Brasil.

Aquest llibre ens permet trobar indicacions terapèutiques molt elaborades que facilitaran tractar les diverses patologies orofacials. Bona part de l'obra (els cinc primers capítols) ens donen una important base teòrica per entendre el creixement maxil·lofacial, tipologia facial, com es classifiquen les oclusions i les principals anomalies orofacials.

El capítol més important per a la tasca diària del logopeda és el número set, que ens dona les bases per fer una intervenció de teràpia miofuncional; hi ha un apartat molt interessant pel que fa l'estimulació precoç en trastorns congènits i una llista de material útil per treballar a la consulta.

Cal mencionar que el llibre està il·lustrat amb dibuixos i fotografies de bebès i adults i presenta un recull bibliogràfic molt extens.

Creiem que es una eina molt útil per a tots aquells logopedes interessats en treballar en el camp d'unió entre l'ortodòncia i la

logopèdia

L'alumnat sord a les etapes infantil i primària.

Criteris i exemples d'intervenció educativa

Grup d'Investigació sobre Sordeses i Trastorns en l'Adquisició del Llenguatge (GISTAL)

Manuals de la Universitat Autònoma de Barcelona

Aquest interessant material inclou un llibre, un CD-ROM i un vídeo. Està publicat pel grup de recerca GISTAL, i la direcció del vídeo és de Núria Silvestre i Cristina Cambra.

El material sorgeix de la necessitat de perfeccionar l'escolarització de l'alumnat sord a l'escola ordinària. El llibre exposa les necessitats educatives que es deriven d'aquesta escolarització, tant en l'etapa infantil com en la primària. Es parla de les característiques generals del desenvolupament en els nens sords, i ens ofereix criteris i exemples per a la intervenció educativa (comunicació i llenguatge oral, desenvolupament cognoscitiu, construcció de la identitat i l'autonomia, aprenentatge de la llengua escrita, matemàtiques, auto-concepte...).

Aquests criteris inclouen el suport d'un CD, així com una interessant bibliografia i un llistat de pàgines web.

El vídeo **Orientació familiar de la criatura sorda** està centrat en les etapes infantil i primària, i està dirigit no només als professionals que es dediquen a l'educació dels alumnes sords, sinó també als pares i amics de les persones sordes.

El seu objectiu és reproduir les primeres vivències de la família amb un fill o filla amb sordesa, i presentar algunes de les situacions interactives que es donen en el context familiar, i que poden facilitar el desenvolupament lingüístic i cognoscitiu de la criatura sorda.

El vídeo està estructurat en cinc parts, precedides per una presentació de la professora Núria Silvestre, coordinadora del grup d'investigació GISTAL.

A la primera part es presenten diferents testimonis de pares i mares de criatures sordes que manifesten els seus sentiments i les seves actituds després de conèixer el diagnòstic de la sordesa, l'itinerari seguit per informar-se, el tipus d'escolarització escollida i les expectatives de futur.

A la segona part es destaca la importància de l'orientació de l'especialista en les primeres etapes per tal d'establir les bases de la intervenció comunicativa. Per aprendre a comunicar-se amb els fills, els pares necessiten l'ajut i el consell del logo-peda.

La tercera part del vídeo mostra diferents estratègies comunicatives en activitats d'atenció o acció conjunta amb l'adult, com per exemple observar les imatges d'un conte o entretenir-se encaixant peces geomètriques en un cub, en les quals s'haurà de tenir en compte l'atenció dividida en el temps i en seqüències de joc simbòlic que reproduïxen activitats de la vida quotidiana.

La quarta part fa referència al llenguatge oral durant la infància. Es dona especial importància a la utilització de diferents formes de llenguatge, com el llenguatge narratiu, característic dels contes infantils, o el llenguatge argumentatiu, que incita el raonament lògic.

Finalment, a la darrera part del vídeo es destaca la necessitat de compartir experiències amb altres pares de criatures sordes, per tal de poder anticipar i preveure esdeveniments en el futur.

El vídeo es presenta en versió subtitulada, respectant l'idioma utilitzat pels seus protagonistes.

Cartes dels lectors

Felicitats a la Comissió de Sanitat

Voldria felicitar a la Comissió de Sanitat per haver aconseguit el conveni amb Agrupació Mútua. És d'esperar que aquest conveni sigui en benefici de tots els col·legiats. Com a responsable de Tonema Logopèdia crec que és molt important que a poc a poc es vagin movent els fills perquè les mútues integrin el servei de logopèdia. No només integrar-lo, sinó revisar els currículums del quadre mèdic i ampliar l'oferta a nous serveis i especialitats.

Al llarg dels nou anys que porto treballant a Sabadell he realitzat una tasca continuada d'informació a les diverses mútues sobre els serveis que ofereix el centre. Aquesta informació s'ha fet enviant currículums personals i també del propi centre. He pogut constatar que la major part de mútues a la ciutat de Sabadell, exceptuant ASISA, tenen des de fa nou anys el quadre mèdic tancat, i que no han fet cap mena de seguiment, ni de l'evolució professional del responsable dels centres ni de les demandes reals dels usuaris.

Fins i tot mútues importants que han absorbit assegurats d'altres mútues, com és el cas de CASSER que ho va fer amb afiliats a MUFACE, simplement han incorporat el quadre mèdic de l'anterior mútua, sense revisar ni actualitzar el servei. Aquestes mútues tenen com afiliats predominants els docents de les escoles públiques, la pòlissa inclou l'atenció als seus fills, però alguns serveis no estan atesos,

no perquè no hi hagi la cobertura sinó perquè no s'han revisat els currículums i no es té en compte centres o professionals especialitzats en tot el ventall de possibilitats de la logopèdia clínica a la infància, per posar un exemple. Centres on es puguin atendre nens a partir de dos anys o de quatre quan els serveis d'atenció precoç per imperatiu legal han de deixar d'atendre'ls. També des de Tonema s'ha fet la tasca d'informar a la mútua d'aquesta situació. Poso aquests exemples perquè són els que conec; és possible que altres centres tinguin una experiència diferent.

La resposta de les mútues és sempre la mateixa:

- El quadre mèdic està tancat.
- Només hi ha servei a Barcelona; el mercat potencial d'usuari és poc.
- No sabem que aquesta demanda de l'usuari es pogués cobrir, però el quadre mèdic està tancat; no hi podem fer res.
- El seu centre ofereix molts serveis, té una bona trajectòria i el seu currículum està actualitzat, però el quadre mèdic està tancat.

Tinc arxivades unes quantes cartes amb aquestes respostes que donen fe del que estic dient.

Crec que pel bé de tots els logopedes de Catalunya aquesta situació ha de canviar, que les portes s'han d'obrir per a tothom:

- Els joves que s'inicien en la professió han de poder comptar amb les mútues,

si opten per la consulta privada, ja que no hi ha prou places públiques.

- Als que fa anys que es dediquen a la professió i que estan al darrere de centres privats, responsabilitzant-se de la seva formació per donar un servei de qualitat.
- Als centres que tenen el servei concertat, perquè puguin ampliar-lo, si ho desitgen, amb serveis nous.
- Als usuaris que es mereixen una bona atenció sanitària i també que la cobertura de la pòlissa d'assegurances que paguen cobreixi realment les seves necessitats.

Realment crec que tot això són drets democràtics bàsics. També és important que els concerts amb les mútues no estiguin centralitzats majoritàriament a Barcelona capital. És important que aquests convenis siguin un avanç per a tothom i no acabin convertint-se en un pacte polític.

També seria d'agrair que a través de la revista s'informés als col·legiats de la forma d'adreçar-nos a Agrupació Mútua per oferir la informació de cada centre i currículum dels responsables, així com també facilitar el nom del responsable mèdic a qui cal adreçar aquesta informació.

Moltes felicitats a la Comissió de Sanitat per aquesta conquesta.

Montserrat Grau, Col·legiada núm. 745

JORNADA DE PUERTAS ABIERTAS - VIPASSANA

Escuela pionera en Medicina Natural celebra los días 20 y 21 de septiembre unas Jornadas con motivo de su **décimo aniversario**. Participarán importantes ponentes que realizarán demostraciones y talleres sobre temas de Medicina Natural, Medicina Oriental y Terapias Manuales, de interés e innovadores para el sector.

Este evento será **totalmente gratuito** y se celebrará en las instalaciones de la escuela.

Se ruega confirmen asistencia

VIPASSANA®

Enseñanzas Profesionales Especializadas

Informació:

Tel. 93 4592766 • Fax 93 4593919

a/e estudiosprofesionales@vipassana.es

Cursos de:

- Homeopatia
- Medicina biològica del S. XXI (Naturapatia)
- Flors de Bach i teràpia floral
- Sotai (Tècnica de Reeduació postural japonesa)
- Massatge terapèutic
- Aromateràpia
- Tècnica metamòrfica

VIPASSANA ofereix fins a un 16% de descompte en els seus cursos als col·legiats del CLC

Secretaria c/ Consell de Cent, 555-557, local - 08013 Barcelona • Passeig de Sant Joan, 79 pral. - 08009 Barcelona

Racó lúdic

joc 1

Mots encreuats

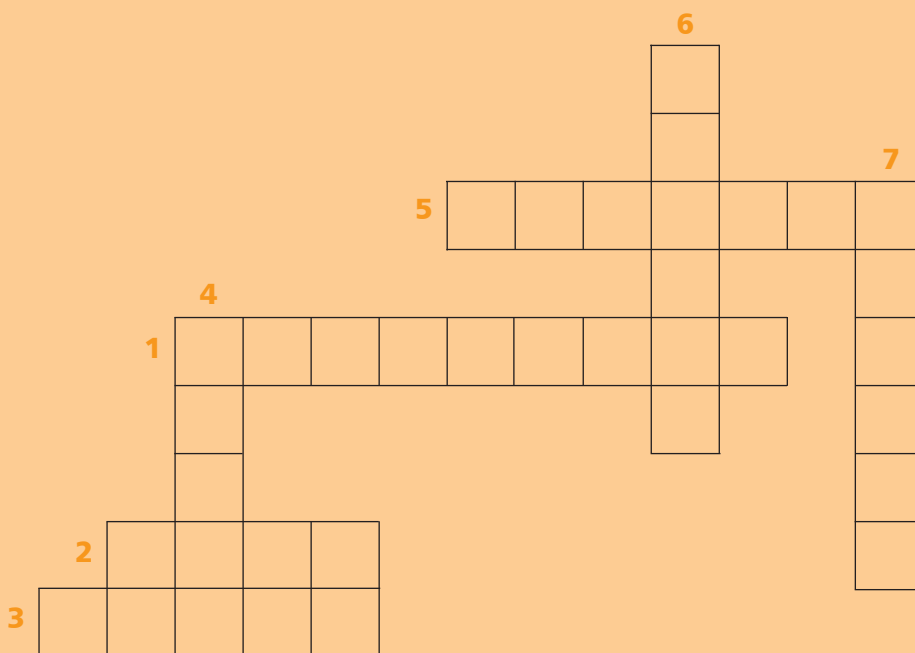
Trobeu vocals amb accent tancat pels quadrats de color taronja i amb accent obert pels quadrats de color gris, per tal de formar paraules que es poden llegir en direcció horitzontal i vertical.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
a	I	K	W	S	T	T	C	I	L	A
b	J	A	U	T	O	B		S	O	M
c	C	B	L	P	O	P	S		G	N
d	H		L	I	C	E	P	M	O	B
e	N	S	A	M	A	R	I		P	I
f	M	T	Q	S	M	N	D	Q		S
g	R	I	T	W	E		E	U	D	T
h	M	A	D	L	L	S	T	I	I	U
i	C	B	O	T		I	S	I	I	U
j	T	L	M		S	C	N	A	L	

joc 2

Col·loqueu les respostes al lloc que correspongui:

- 1 Conjunt d'eugues
- 2 Conjunt de peixos
- 3 Conjunt d'abelles
- 4 Conjunt d'ovelles
- 5 Conjunt de porcs
- 6 Conjunt de vaques
- 7 Conjunt d'aus de corral

joc 3

Endevinalla

És un instrument musical de mitja dotzena de cordes. Té forma de nombre parell i es perllonga amb un mànec. És tota de fusta brillant i molt suau al tacte. Emet un so molt agradable i dolç.

solucions joc 1: Quadrats de color taronja: B7-U, C8-I, 15-O, G6-U, J4-E, J10-I. **Quadrats de color gris:** D2-E, E8-A, F9-E. **Paraules que es formen:** HÉLICE, BÈSTIA, LOGOPÈDIA, MARIÀ, MÀQUINA, AUTOBUS, BOTO, MELÓ, BISTURÍ, CÚSPIDE, ALÍ, TÈ, ÈS, SÍ, MÚSIC.

Solucions joc 2: 1 eugassa, 2 banc, 3 ramat, 4 aixam, 5 porcada, 6 vacada, 7 aviram

Solucions joc 3: la guitarra